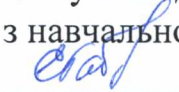


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
 Олена ГАВРИШ
«29» 28 2025 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

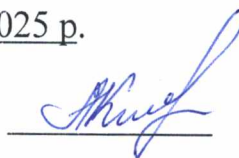
для студентів освітньо-професійної програми Агроінженерія

назва галузі	20 Аграрні науки та продовольство
спеціальності	208 Агроінженерія
Освітньо-професійний ступінь -	фаховий молодший бакалавр
Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС	6
Розробник	Прогонна Любов викладач

Програму розглянуто і схвалено цикловою комісією економічних спеціальностей

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Голова циклової комісії



Анна КОГУТ

Опис навчальної дисципліни

№	Назва	
1	Освітньо-професійна програма	Агроінженерія
2	Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
3	Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
4	Шифр і назва спеціальності	208 Агроінженерія
5	Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
6	Семестр(семестри)	V, VI (ПЗСО)
7	Загальна кількість годин(кредитів ЄКТС)	180 (6)
8	Аудиторні заняття в тому числі: лекції лабораторні практичні семінарські	132 84 - 48 -
9	Форма семестрового контролю	Іспит
10	Мова викладання	Українська
11	Самостійна робота студента	48

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни	Розширити знання студентів щодо дії ринкового механізму в аграрній сфері економіки, навчити їх творчо підходити до вирішення різноманітних завдань (насамперед на рівні підприємств), прищепити вміння оволодівати новими спеціальними знаннями, сприяти формуванню економічного мислення, адаптованого до вимог ринкової економіки.
Завдання вивчення дисципліни	Основне завдання – вивчення організаційно-економічних основ раціональної побудови, планування, обліку та ведення аграрного виробництва. Вміти виконувати розрахунки потреби в матеріально-технічних ресурсах, складати технологічні карти і розраховувати основні виробничі та економічні показники, укладати господарські договори, розробляти засновницькі документи, розраховувати собівартість одиниці продукції, робіт та послуг, аналізувати дію механізмів попиту і пропозиції на продукцію АПК, складати первинні бухгалтерські документи, розробляти бізнес-план діяльності підприємства

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності	ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК12. Здатність до економічного обґрунтування доцільності застосування технологій, технічних засобів та заходів з підтримання машин і обладнання в працездатному стані.
Програмні результати навчання	РН15. Виконувати економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності підприємства

Пререквізити

Передумова для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами «Економічна теорія», «Основи агрономії і тваринництва».

Постреквізити

Після набуття теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни переходити до вивчення наступних дисциплін: «Експлуатація машин та обладнання».

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Критерії
5 (відмінно)	Якісне виконання з незначною кількістю помилок; здобувач освіти здійснює евристичний пошук, використовує знання для розв'язання завдань та проблемних ситуацій, які характеризуються певною невизначеністю умов. Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється у повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом з дисципліни «Економіка і організація аграрного виробництва», здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичні завдання виконує правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Під час модульного контролю здійснюється тестовий контроль на платформі Moodle. Якщо студент отримав 86-100 балів – оцінка 5 (відмінно).
4 (добре)	Оцінюється завдання, що містить відповідні, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з економіки та організації виробництва, певною мірою може

	аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточні, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів. Під час модульного контролю здійснюється тестовий контроль на платформі Moodle . Якщо студент отримав 70 - 85 балів – оцінка 4 (добре)
3 (задовільно)	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з навчальної дисципліни «Економіка і організація аграрного виробництва», виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти, події, робити висновки, але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача. Дас не повні відповіді на заняттях. Під час модульного контролю здійснюється тестовий контроль на платформі Moodle . Якщо студент отримав 50- 69 балів – оцінка 3 (задовільно)
2 (незадовільно)	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповідні на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітленні неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичних завданнях завданні припущенні суттєві помилки. Під час модульного контролю здійснюється тестовий контроль на платформі Moodle . Якщо студент отримав менше 50 балів – оцінка 2 (незадовільно) .

Тематичний план навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	Всього годин	Аудиторні				Самостійна робота
			лекції	практичні	семінарські	лабораторні	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Модуль 1	28	18	8			2
1	Тема Вступ	2	2				
2	Розділ 1 Економіка сільського господарства.						
3	Тема 1.1. АПК України та його інфраструктури	2	2				
4	Тема 1.2. Виробничі та економічні показники діяльності сільськогосподар- ських підприємств	2	2				
5	Тема 1.3. Земельні ресурси сільського господарства та їх використання.	4	2	2			
6	Тема 1.4. Трудові ресурси і продуктивність праці в сільському господарстві.	4	2	2			
7	Тема 1.5. Матеріально- технічна база та виробнича потужність аграрного підприємства.	2	2				
8	Тема 1.6. Капітал підприємства. Виробничі фонди та інвестиції в галузях АПК.	6	2	2			2
9	Тема 1.7. Науково-технічний прогрес та інноваційна діяльність підприємства.	6	4	2			
	Модуль 2	34	20	10			4
10	Тема 1.8. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогос- подарському виробництві.	4	2	2			
11	Тема 1.9. Розширене відтворення і нагромадження в аграрних підприємствах.	2					2

12	Тема 1.10. Витрати виробництва і собівартість продукції.	6	2	2			2
13	Тема 1.11. Ціни та ціноутворення в системі АПК	2	2				
14	Тема 1.12. Фінансово-економічні результати та ефективність сільськогосподарського виробництва.	4	2	2			
15	Тема 1.13. Економіка основних галузей сільського господарства	4	4				
16	Розділ 2 Організація і планування діяльності аграрних формувань .						
17	Тема 2.1. Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання.	6	4	2			
18	Тема 2.2. Засоби виробництва та організація їх використання	4	2	2			
19	Тема 2.3. Організація матеріально-технічного забезпечення і обслуговування сільськогосподарських підприємств.	2	2				
	Модуль 3	26	10	10			6
20	Тема 2.4. Організація і нормування праці. Атестація і раціоналізація робочих місць	6	2	2			2
21	Тема 2.5. Організація оплати праці.	10	4	4			2
22	Тема 2.6. Система планування на підприємстві.	6	2	2			2
23	Тема 2.7. Організація комерційного розрахунку.	4	2	2			
	Модуль 4	20	10	8			2
24	Тема 2.8. Система ведення господарства. Організація земельної території сільськогосподарських підприємств.	4	2				2
25	Тема 2.9. Організація і планування виробництва продукції рослинництва	4	2	2			

26	Тема 2.10. Організація і планування виробництва кормів.	4	2	2			
27	Тема 2.11. Організація і планування виробництва продукції тваринництва	4	2	2			
28	Тема 2.12. Організація зберігання, переробки і реалізації продукції сільськогосподарських підприємств.	4	2	2			
	Модуль 5	18	12	4			2
29	Розділ 3. Основи підприємництва і управлінської діяльності.						
30	Тема 3.1. Менеджмент як наука ефективного управління в ринкових умовах.	4	2	2			
31	Тема 3.2. Модель менеджера	2	2				
32	Тема 3.3. Виробничий менеджмент у різних організаційних формуваннях АПК.	4	2				2
33	Тема 3.4. Маркетинг як один із напрямів діяльності підприємства	4	2	2			
34	Тема 3.5. Маркетингова товарна та цінова політика.	4	4				
	Модуль 6	24	14	8			2
35	Тема 3.6. Економічна суть, особливості організації і розвитку підприємництва і агробізнесу.	2	2				
36	Тема 3.7. Економічні та правові засади підприємництва в Україні.	2		2			
37	Тема 3.8. Фінансове обслуговування і забезпечення функціонування підприємств бізнесу	2	2				
38	Тема 3.9. Ризик і страхування власного бізнесу	2	2				
39	Тема 3.10. Ділова етика підприємництва	2	2				

40	Тема 3.11. Бізнес-план як інструмент виробничої діяльності.	2		2			
41	Розділ 4 Основи бухгалтерського обліку .						
42	Тема 4.1. Основи бухгалтерського обліку.	2	2				
43	Тема 4.2. Організація первинного обліку у виробничих підрозділах	6	4	2			
44	Тема 4.3. Економічний аналіз діяльності підприємства	4		2			2
45	Екзамен	30					30
	Всього	180	84	48			48

Зміст програми навчальної дисципліни

№ заняття	Номер модуля, теми програми. Тема заняття та його короткий зміст	Кількість годин			Види навчальних занять та методи їх проведення	Навчально- методична література, унаочнення, методичні рекомендації інструкційні матеріали, тощо	Самостійне вивчення	Форми контролю
		всього	з них:					
			аудит.	самоств вивченн я.				
1.	2	3	4	5	6	7	8	9
	Модуль 1	28	26	2				
	1. Економіка сільського господарства.							
1.	Вступ. Предмет і методи науки	2	2	-	Лекція,	[1] стор.10-14		Вибіркове
	1. Економічне значення і завдання сільського господарства як галузі народного господарства.				Розповідь, Бесіда	[2] стор. 8-33		усне опитування
	2. Особливості с.-г. виробництва.							
	3. Виробництво та виробнича діяльність.							
	4. Завдання і методи дослідження.							Тестове
								опитування
	Тема 1.1 АПК і його інфраструктура.	2	2	-				
2.	Тема 1.1 АПК і його інфраструктура.		2	-	Лекція, Бесіда	(12) стор.20- 27		
	1. Роль АПК в економіці України та його галузева структура.				Диспут			Фронтальне
	2. Виробнича інфраструктура							опитування
	3. Соціальна інфраструктура							

3	Тема 1.2. Виробничі та економічні показники діяльності сільсько-господарських підприємств.	2	2	-	Лекція, Розповідь, Бесіда	(12) стор. 47-50 (1) стор. 32-34	Усне опитування
	1. Основні види діяльності сільськогосподарських підприємств.						
	2. Система виробничих показників діяльності підприємств.						
	3. Система економічних показників.						
	Тема 1.3. Земельні ресурси сільського господарства та їх використання.	4	4				
4.	Тема 1.3.1. Земельні ресурси сільського господарства та їх використання.		2		Лекція Розповідь Бесіда	(1) стор. 65-77, 92-96	Фронтальне опитування
	1. Особливості землі					(2) стор. 177-	опитування
	2. Земельний фонд України, його склад і структура.					181,206-210	тестами
	3. Земельний кадастр.						
	4. Показники економічної ефективності використання землі.						
	Практична робота 1						
5	Визначення економічних показників використання землі		2		Практичне заняття Пояснення Бесіда	Інструкційні картки, Індивідуальні завдання	Захист роботи
	Тема 1.4. Трудові ресурси і продуктивність праці в сільському господарстві.	4	4				
6	Тема 1.4.1 Трудові ресурси і продуктивність праці в сільському господарстві.		2		Лекція Бесіда Розповідь	(1)стор. 34-56 (2)стор.218-	Фронтальне опитування тестами

	1. Поняття трудових ресурсів та показники праце забезпеченості і використання трудових ресурсів				Пояснення	221,230-234		
	2. Суть продуктивності праці. Показники продуктивності праці.							
	Практична робота 2							
7	Визначення забезпеченості трудовими ресурсами і показниками їх використання. Визначення рівня продуктивності праці.		2		Практичне заняття	Індивідуальні завдання.		Індивідуальний контроль
					Пояснення	Інструкційні картки.		Захист роботи
					Бесіда			
	1.5. Матеріально-технічна база та виробнича потужність аграрного підприємства.	2	2					
8	Тема 1.5.1.Матеріально-технічна база та виробнича потужність аграрного підприємства.		2		Лекція	(2)стор.		Вибіркове
					Розповідь	281-306,		усне
					бесіда	275-276		опитування
	1. Особливості і стан МТБ аграрних підприємств.							
	2. Тракторний парк та ефективність його використання.							
	3. Транспортні засоби.							
	4. Виробнича потужність підприємства.							
	Тема 1.6. Капітал підприємства. Виробничі фонди та інвестиції в галузях АПК.	6	4	2				
9	Тема 1.6.1.Виробничі фонди.		2	-	Лекція	(1)стор.	Тема1.6.2. Інвестиції в	Фронтальне

	1. Основні фонди.				Розповідь	119-153	галузях АПК.	опитування
	2. Оборотні фонди.				бесіда		1.Інвестиції аграрних підприємств.	тестами
							2.Капітальні вкладення.	
							(1)стор.155-164	
	Практична робота 3							
10	Визначення показників ефективності використання виробничих фондів		2		Практичне заняття	Інструкційні картки,		Захист роботи
					Пояснення	індивідуальні завдання		
					Бесіда			
	Тема 1.7. Науково-технічний прогрес та інноваційна діяльність підприємств.	6	6	-				
11	Тема 1.7.1. Інтенсифікація сільського господарства.		2	-	Лекція	(1)стор.182-		Вибіркове усне
	1. Суть інтенсифікації та показники рівня інтенсифікації.				Розповідь	185, 202		опитування
	2. Економічна ефективність інтенсифікації.				Бесіда,	205		
	3. Основні напрями інтенсифікації.				Пояснення.	(2)стор.514-521		
						(2)стор. 483-504		
	Практична робота 4							
12	Визначення показників рівня інтенсивності та економічної ефективності інтенсифікації.		2		Практичне заняття	Інструкційні картки,		Захист роботи
					Пояснення,	індивідуальні завдання		
					Бесіда			
13	Тема 1.7.2 НТП та інноваційна діяльність підприємств.		2		Лекція	(1) Стор.		Вибіркове усне
	1. Суть НТП та інноваційної				Розповідь	193-208		опитування
					Бесіда,			

	діяльності.				Пояснення.			
	2. Класифікація інновацій.							
	3. Реінжиніринг.							
	Модуль 2	34	30	4				
	Тема 1.8. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільсько-господарському виробництві.	4	4					
14	Тема 1.8. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві.		2		Лекція Розповідь Бесіда	(1)стор.229-245		Фронтальне опитування тестами
	1. Суть спеціалізації.							
	2. Типи спеціалізованих підприємств.							
	3. Суть концентрації виробництва.							
	4. Кооперування та інтеграція виробництва.							
	Практична робота 5							
15	Визначення показників рівня та економічної ефективності спеціалізації		2		Практичне заняття Пояснення, Бесіда	Інструкційні картки, індивідуальні завдання		Захист роботи
	Тема 1.9. Розширене відтворення і нагромадження в аграрних підприємствах.	2	-	2			Тема 1.9. Розширене відтворення і нагромадження в	Модульний контроль

							аграрних підприємствах.	
							1.Види відтворення.	
							2. Валова продукція та її складові частини.	
							3. Товарність продукції.	
							(1)Стор.208-	
							212, 245-250	
	Тема 1.10. Витрати виробництва і собівартість продукції.	6	4	2				
16	Тема 1.10.1 Витрати виробництва і собівартість продукції.		2		Лекція Бесіда	(1)стор. 313-324		Фронтальне
	1. Поняття про собівартість та її види				Розповідь	(2)стор.121-	Тема 1.10.2. Методика визначення собівартості с.-г. продукції	опитування тестами
	2. Склад витрат.					135		
	3. Класифікація витрат.							
							1. Методика визначення собівартості продукції рослинництва.	
							2.Методика визначення собівартості продукції тваринництва.	
	Практична робота 6						(2) стор. 145-148	
17	Визначення собівартості продукції.		2		Практичне заняття Пояснення Бесіда	Інструкційні картки, індивідуальні завдання		Захист роботи
	Тема1.11. Ціни та ціноутворення в системі АПК.	2	2					

18	Тема 1.11.Ціни і ціноутворення в системі АПК.		2		Лекція	(2)стор.	Фронтальне
	1.Поняття ціни і її роль в с.-г. виробництві.				Розповідь	426-433	опитування
	2.Система цін на продукцію.				Бесіда	437-444	
	3. Основні принципи ціноутворення.					(12)стор.	
						196-210	
	Тема 1.12. Фінансово-економічні результати та ефективність сільськогосподарського виробництва	4	4				
19	Тема 1.12.1. Ефективність сільськогосподарського виробництва.		2		Лекція	(1)ст.365-369	Поточний
	1. Суть ефективності с/г виробництва				Розповідь	(2)ст.397-404	контроль
	2. Показники ефективності виробництва				Бесіда		
	3. Основні шляхи підвищення рентабельності продукції.						
	Практична робота 7						
20	Визначення показників рівня рентабельності окремих видів продукції,галузей і господарства в цілому		2		Практичне заняття	Інструкційні Карти	Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання	
					Бесіда		
	Тема 1.13. Економіка основних галузей сільського господарства	4	4				
21	Тема 1.13.1. Економіка галузі		2		Лекція	(1)стор. 226-	

	рослинництва				Розповідь	261		Усне
	1. Економіка зернопродуктового підкомплексу				Бесіда			опитування
	2. Економіка цукробуякового підкомплексу.							ня
	3. Економіка овочепродуктового підкомплексу.							
22	Тема 1.13.2. Економіка галузі тваринництва		2		Лекція	(1)стор.		Вибіркове
	1. Економіка молокопродуктового під комплексу.				Розповідь	508-518		усне
	2. Економіка м'ясного підкомплексу.				Бесіда			опитування
	2. Організація і планування сільськогосподарської продукції.							
	Тема 2.1. Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання	6	6	-				
23.	Тема 2.1.1. Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання		2	-	Лекція	(3)стор.		Усне
					Розповідь	37-49,54-61		опитування
					Пояснення	25-36		
	1. Поняття підприємства.							
	2. Ринкові форми господарювання.							
	3. Паювання землі та майна.							
24	Тема 2.1.2. Державна реєстрація підприємництва		2		Лекція	(4)стор.		Фронтальне
	1. Установчі збори.				Розповідь	33-40		тестове
	2. Установчі документи.				Пояснення			опитування
	3. Державна реєстрація підприємств.							
	Практична робота 8							

25	Укладання договорів з власниками земельних ділянок.		2		Практичне заняття	Інструкційні карти	Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання	
	Тема 2.2. Засоби виробництва та організація їх використання.	4	4				
26	Тема 2.2. 1.Засоби виробництва та організація їх використання.		2		Лекція	(3) стор.77- 92	Модуль- ний
	1. Організація використання МТП.				Бесіда	(4)стор.128	контроль
	2. Методика обґрунтування потреби в техніці.				Пояснення	- 137	
	3. Оборотні засоби виробництва.				Розповідь	(3) стор. 92	
	4. Методика визначення потреби господарства в оборотних засобах (ПММ, насінні, добрива, отрутохім)					-102 ,(4)стор. 118-128	
	5. Організація внутрішньо- Господарського транспорту та ремонтної майстерні.						
	Практична робота 9						
27	Визначення потреби підприємства в засобах виробництва.		2		Практичне заняття	Інструкційні карти	Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання	
					Розповідь		
	Тема 2.3. Організація матеріально-технічного забезпечення і обслуговування с.-г. підприємств.	2	2				

28	Тема 2.3.Організація матеріально-технічного забезпечення і обслуговування с.-г підприємств.		2		Лекція	(3)стор.431-443		Модульний контроль
					Бесіда			
					Пояснення	(5)стор.171-189		
	1.Організація матеріально-технічного постачання, його форми.							
	2.Організація технічного сервісу.							
	3.Організація роботи МТС							
	4.Товарні біржі та брокерські. контори.							
	II семестр Модуль 3	26	20	6				
	Тема 2.4.1. Організація і нормування праці. Атестація і Рационалізація робочих місць.	6	4	2				
29	Тема 2.4.1. Організація і нормування праці. Атестація і рационалізація робочих місць.		2		Лекція	(3) стор.112-119	Тема 2.4.2. Атестація і рационалізація робочих місць.	Усне опитування
					Бесіда			
					Пояснення	(4)стор.137-158		
	1. Суть раціональної організації праці.						1.Організація робочого місця.	
	2.Форми організації праці.						2. Атестація робочих місць.	
	3. Нормування праці.						(4) стор.158-160	
	4. Види норм.							
	Практична робота 10							
30	Визначення чисельності працівників та розрахунок норм праці		2		Практичне заняття	Інструкційні карти		Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання		
					Розповідь			

	Тема 2.5. Організація оплати праці.	10	8	2			
31	Тема 2.5.1. Організація оплати праці.		2		Лекція	(3)стор.242-269	Усне
	1.Тарифна система та її елементи.				Бесіда		Опитування
	2. Суть оплати праці та її принципи.				Пояснення		
	3. Форми,системи та види оплати праці.						
32	Тема 2.5.2. Оплата праці працівників.		2		Лекція	(4)стор.	Тема 2.5.3 Оплата праці від валового доходу.
	1. Оплата праці механізаторів, шоферів,працівників ремонтної майстерні.				Бесіда	162-185	1. Оплата праці від ВД
	2. Оплата праці працівників тваринництва та рослинництва.				Пояснення		(4) стор. 193- 201
	Практична робота 11						
33	Визначення акордних розцінок та нарахування оплати праці працівникам.		2		Практичне заняття	Інструкційні Карти	Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання	
	Практична робота 12				Бесіда		
34	Нарахування оплати праці від валового доходу.		2		Практичне заняття	Інструкційні карти	Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання	
	Тема 2.6. Система планування на підприємстві.	6	4	2	Розповідь		

35	Тема 2.6.1. Система планування на підприємстві		2		Лекція Бесіда	(3) стор.202-212	Тема 2.6.2.Річний план.	Усне
	1. Завдання і основні принципи планування.				Пояснення		1. Зміст річного плану.	опитуван
	2. Методи планування.						2.Планування розвитку галузей тваринництва.	ня
	3. Система внутрішньогосподарських планів.						3.Планування розвитку галузей тваринництва.	
	4. Оперативні плани.						4.Планування засобів виробництва.	
							5.Планування собівартості та рентабельності виробництва.	
	Практична робота 13						(3)стор. 132-136,137-	
36	Складання робочих планів по періодам робіт.		2		Практичне заняття	Інструкційні карти	141	Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання		
					Розповідь			
	Тема 2.7. Організація комерційного розрахунку.	4	4					
37	Тема 2.7.1. Організація господарського і комерційного розрахунку.		2		Лекція Бесіда.	(4)стор. 271-277		Усне
					Пояснення			опитуван
	1. Суть і принципи комерційного розрахунку.							ня
	2. Виробнича програма діяльності госпрозрахункових підрозділів.							
	3. Економічна суть орендних відносин.							
	Практична робота 14							

38	Розробка виробничої програми.		2		Практичне заняття	Інструкційні карти		Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання		
	Модуль 4	20	18	2				
	Тема 2.8. Система ведення господарства.	4	2	2				
39	Тема 2.8.1. Система ведення господарства.		2		Лекція	(3) стор. 19-25	Тема 2.8.2. Організація земельної території.	Фронтальне опитування
	1. Класифікація систем ведення господарства.				Бесіда		1. Основи земельного законодавства.	
	2. Система рослинництва.				Пояснення		2. Організація земельної території.	
	3. Система тваринництва.						3. Організація землеустрою.	
							(3) стор. 71-72, (6) стор. 51-56	
							(4) стор. 295-296	
	Тема 2.9. Організація і планування виробництва продукції рослинництва.	4	4					
40.	Тема 2.9.1. Організація і планування виробництва продукції рослинництва.		2		Лекція	(3) стор. 276 - 279		Усне опитування
	1. Завдання і необхідність організації виробництва продукції рослинництва.				Бесіда	(4) стор. 301-302		
	2. Планування урожайності і валових зборів.				Пояснення	(6) стор. 239-242, 104-106		
	3. Баланс продукції рослинництва.				Розповідь			

	4. Технологічні карти в рослинництві.						
	5. Потокова комплексна організація виробничих процесів.						
	Практична робота 15						
41	Визначення собівартості технологічного процесу.		2		Практичне заняття	Інструкційні карти	Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання	
					Розповідь		
	Тема 2.10. Організація і планування виробництва кормів.	4	4				
42	Тема 2.10.1. Організація і планування виробництва кормів.		2		Лекція	(3)стор. 305-310	Усне опитування
	1. Суть і принципи кормової бази.				Бесіда		
	2. Розрахунок потреби в кормах та баланс кормів.				Розповідь	(4)стор.348-354	
	3. Особливості організації праці.					(6)стор.280-283	
	Практична робота 16						
43	Розрахунок потреби в кормах для окремих груп тварин і на запланований обсяг продукції.		2		Практичне заняття	Інструкційні карти	Захист роботи
					Пояснення	Індивідуальні завдання	
	Тема 2.11. Організація і планування виробництва продукції тваринництва.	4	4				
44	Тема 2.11.1. Організація і планування виробництва продукції тваринництва.		2		Лекція	(3)стор.353-361, 358-378	Модульний контроль
					Бесіда		
					Розповідь		

	1. План надходження і використання продукції.						
	2. Технологічна карта в тваринництві та методика її складання.						
	Практична робота 17						
45	Складання технологічної карти в тваринництві на певний технологічний процес		2		Практичне заняття Пояснення Розповідь	Інструкційні карти Індивідуальні завдання	Захист роботи
	Тема 2.12. Організація зберігання, переробки і реалізації продукції сільськогосподарських підприємств	4	4				
46	Тема 2.12.1. Організація переробки і зберігання продукції рослинництва і тваринництва.		2		Лекція Бесіда Розповідь	(4) стор. 361-369, 383- 388	Фронтальне опитування
	1. Організація переробки і зберігання зерна.						
	2. Організація переробки і зберігання цукрових буряків.						
	3. Організація переробки і зберігання м'яса.						
	4. Реалізація продукції.						
	Практична робота 18						
47	Розрахунок виходу готової продукції після переробки		2		Практичне заняття Пояснення Розповідь	Інструкційні карти Індивідуальні завдання	Захист роботи

	Модуль 5	18	16	2			
	3.Основи підприємництва						
	та управлінської						
	діяльності.						
	Тема 3.1. Менеджмент як наука	4	4				
	ефективного управління в						
	ринкових умовах.						
48	Тема 3.1.1 Менеджмент як наука		2		Лекція	(7)стор. 3-24	Усне
	ефективного управління в				Розповідь		опитування
	ринкових умовах.				Бесіда		
	1. Поняття управління і						
	менеджменту.						
	2. Принципи і функції менеджменту						
	3. Методи управління.						
	Практична робота 19						
49	Прийняття управлінського		2		Практичне	Інструкційні	Захист
	рішення.				заняття	карти	роботи
	(вирішення виробничих ситуацій)				Пояснення	Індивідуальні	
					Розповідь	завдання	
	Тема 3.2. Модель менеджера	2	2				
50.	Тема 3.2.1Модель менеджера.		2		Лекція	(7)стор 275	
	1.Типи трудової поведінки				Бесіда	290,305-317	Усне
	менеджера. Вимоги до менеджера.				Розповідь		опитування
	2.Конфлікти та конфліктні ситуації.						
	3.Стилі лідерства.						
	4. Організація проведення ділових.						
	бесід та телефонних розмов						

	Тема 3.3.Виробничий менеджмент в різних організаційних формуваннях АПК.	4	2	2			
51.	Тема 3.3.1. Виробничий менеджмент в різних організаційних формуваннях АПК.		2		Лекція Бесіда Розповідь	(7)стор339-356	Поточний контроль
	1. Управління в АТ.					Тема3.3.2.Виробничий менеджмент. 1. Права та обов'язки керівних органів, керівників,спеціалістів	
	2. Управління в ТОВ					2. Управління в агропромислових об'єднаннях і формуваннях.	
	3. Управління в кооперативах.					3.Управління підприємствами малого бізнесу.	
	4. Управління в СП.					(8) стор.351-356	
	5. Управління ПСГП з орендними відносинами						
	Тема 3.4. Маркетинг як один із напрямів діяльності підприємства.	4	4				
52	Тема 3.4. 1. Маркетинг як один із напрямів діяльності підприємства.		2		Лекція Бесіда Розповідь	(8)стор. 6-16	Модульний контроль
	1. Суть маркетингу та його основні поняття.						
	2. Концепції маркетингу.						
	3. Види маркетингу.						
	4. Основні принципи маркетингу.						

	Практична робота 20						
53	Визначення типу темпераменту особистості		2		Практичне заняття Пояснення	Інструкційні карти Індивідуальні завдання	Захист роботи
	Тема 3.5. Маркетингова товарна та цінова політика.	4	4				
54	Тема 3.5.1 Маркетингова товарна політика.		2		Лекція Бесіда Розповідь	(8)стор..44-76	
	1. Сутність маркетингової товарної політики.						Усне опитування
	2. Класифікація товарів.						
	3. Концепція життєвого циклу товару.						
	4. Стратегія розробки нових товарів						
55	Тема 3.5.2. Маркетингова цінова політика		2		Лекція Розповідь Бесіда	(8) стор. 77-88	Усне опитування
	1. Суть цінової політики.						
	2. Етапи процесу ціноутворення.						
	3. Цінові стратегії.						
	Модуль 6	24	22	2			
56	Тема 3.6. Економічна суть, особливості організації і розвитку підприємництва та агробізнесу.	2	2	-	Лекція Бесіда Розповідь	(9)стор. 3-12	Модульний контроль
	1. Поняття і роль підприємництва і агробізнесу.						
	2. Суб'єкти підприємництва та агробізнесу.						
	3. Розвиток і становлення						

	підприємництва.							
	4. Рушійні сили бізнесу.							
	Тема 3.7. Економічні і правові засади підприємництва в Україні.	2	2					
	Практична робота 21							
57	Ознайомлення із законодавчими актами України, які регулюють підприємницьку діяльність.		2		Практичне заняття Пояснення Розповідь	Законодавчі акти України		Захист роботи
58.	Тема 3.8 Фінансове обслуговування і забезпечення функціонування підприємств бізнесу.	2	2	-	Лекція Розповідь Бесіда	(9)стор. 57-64		Усне опитування
	1. Завдання фінансового Забезпечення підприємництва.							
	2. Лізинг як форма фінансування.							
	3. Податки, їх функції та види.							
59	Тема 3.9.Ризик і страхування власного бізнесу.	2	2	-	Лекція Розповідь Бесіда	(9)стор.64-71		
	1. Поняття комерційного ризику.							
	2. Види ризиків.							
	3. Страхування в бізнесі.							
60	Тема 3.10 Ділова етика підприємництва.	2	2		Лекція Розповідь Бесіда Диспут	(9) стор. 73 -75		Захист доповідей
	1. Якості підприємця.							
	2. Етичні норми фірми.							
	3. Вимоги до одягу.							
	4. Етикет службових відносин.							

	5. Планування і проведення переговорів .						
	6. Етикет теле-фото спілкування.						
	Тема 3.11. Бізнес-план як інструмент виробничої діяльності.	2	2				
	Практична робота 22						
61	Ознайомлення з змістом бізнес-плану		2		Практичне заняття	Інструкційні карти	Модуль-ний контроль
					Пояснення	Бізнес-плани.	
	4. Основи бухгалтерського обліку.						
62	Тема 4.1. Основи бухгалтерського обліку.	2	2	-	Лекція	(10)стор.	Вибіркове
					Бесіда	11-17,	усне
	1. Значення і роль бухгалтерського обліку.				Розповідь	44-46	опитування
	2. Методи бухгалтерського обліку.						
	3. Реквізити документів.						
	Тема 4.2. Організація первинного обліку у виробничих підрозділах.	6	6	-			
63	Тема 4.2 2.Організація первинного обліку у виробничих підрозділах.		2		Лекція	(10)стор.	Усне
					Бесіда	132-144,	опитування
	1. Організація первинного обліку з підзвітними особами.				Розповідь	228-232	
						434-439	
	2. Первинний облік запасів та основних засобів.						

	3.Первинний облік роботи МТП та вантажного автотранспорту.							
64	Тема 4.2.2 Організація первинного обліку у виробничих підрозділах. 1.Первинний облік з оприбуткування продукції.		2		Лекція Бесіда Розповідь	(10)стор.244 -252		Усне вибіркоче опитування
	Практична робота 23							
65	Складання первинних документів бухгалтерської звітності.		2		Практичне заняття Пояснення Розповідь	Інструкційні карти Індивідуальні завдання		Захист роботи
	Тема 4.3. Аналіз господарської діяльності.	4	2	2				
	Практична робота 24		2					
66	Аналіз роботи МТП				Практичне заняття Пояснення	Інструкційні карти Індивідуальні завдання		Захист роботи
							Тема 4.3. Аналіз господарської діяльності.	
							1. Завдання аналізу діяльності с.-г. підприємств.	
							2. Аналіз використання МТП.	
							Аналіз роботи рем. майстерні.	

							(11) стор.65-78	
	Екзамен			30				
	Всього	180	132	48				

Рекомендована література

Основна

1. Економіка підприємства. \ Д.І.Рижмань, Г.Я.Криворучко, Г.Я.Віннічук, М.Т.Пилявець. -К.:Аграрна освіта,2011.
2. Андрійчук.В.Г. Економіка аграрних підприємств. К.: КНЕУ, 2002
3. Ільчук М.М., Зрібняк Л.Я., Мельник С.І. та ін. Організація і планування сільськогосподарського виробництва. – Вінниця :Нова Книга , 2008
4. Батіг А.І та ін. Планування та організація діяльності аграрного підприємства. – К. Аграрна освіта.,2003
5. Мельник І.І., Тивоненко І.Г., Фришев С.Г. та ін. Інженерний менеджмент. - Вінниця : Нова Книга ,2007р.
6. Організація і планування виробництва на сільськогосподарських підприємствах . За ред. Зрібняк Л.Я..- К.:Урожай, 1999р.
7. Михайлов С.І. Менеджмент.-Вінниця : Нова Книга , 2006
8. Худякова Л.К. Основи маркетингу. Навчальний посібник ,2002 р.
9. Гончаренко О.Г. Основи агробізнесу і підприємництва. НМЦ,2000.
- 10.Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах. - К.:Аграрна освіта , 2001р.
- 11.Семенюк Н.А.Економічний аналіз .- НМЦ,2004
- 12.Руснак П.П. Економіка сільського господарства. К ,2008

Інформаційні ресурси

- 1.Департамент агропромислового виробництва в Сумській області
<https://www.apk.sm.gov.ua/index.php/uk/?start=10>
2. https://uk.wikipedia.org/wiki/Закон_України_«Про_підприємства_в_Україні»
3. <https://www.ukrstat.gov.ua>
4. https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ7_u.htm
5. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua